

kunde forandres, medens Loven dog i alt Væsentligt vilde blive det, den er. Jeg beder lagt Mærke til, at jeg tilfaldt har sagt, at for Dvergangstiden, indtil 1862 eller endog længere, gjør jeg ingen Indsigelse imod, jeg havde nær sagt hvilket System der nogens kunde kan tilfredsstille og navnlig bedst kan tilfredsstille dem, der ængstes meest; men efter den Tid maae vi komme til en Sandhed i Friheden og ikke til at indføre et nyt, et hypokritisk System af Næringsfrihed.

Gomard: Ja, det er naturligt, at man, naar en saa vigtig Sag som denne foreligger, er noget tilbageholden med at tage Ordet, men jeg troer virkelig ikke, at den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning) kan tage det til Indtægt paa den Maade, som om der ikke var Noget, der havde Noget imod den; det ligger jo klart for Enhver, at selv den ærede Rigsdagsmand har meget imod den. Han finder endog, at der er blodige Synder i den, naar det og det skeer; saavidt vil jeg ikke gaae, idet jeg udtaler, hvad jeg kan have at indvende imod det foreliggende Lovudkast. Jeg skal ikke gaae ind paa de enkelte Paragrapher, men derimod anføre den Maade, hvorpaa jeg troer, man kunde have løst Spørgsmaalet, om ikke helvigere, saa dog saaledes, at det mere vilde have tilfredsstillt den store Klasse af næringsdrivende Borgere, som Loven jo i en høj Grad berører. Hvad nu for det Første Laugene angaaer, saa anseer jeg det i og for sig for godt og nyttigt, at Laugsforbindelsen som tvungen ophæves, og jeg troer heller ikke, at der behøver at sættes noget Andet i dens Sted, da Grundloven jo ligefrem hjemler For-

eningsfrihed, og altsaa de Corporationer, som have Lyst til at forene sig, frivillig kunne gjøre det. Paa den Maade troer jeg Foreningens bliver langt bedre og nyttigere, end naar den fremkaldes ligefrem ved Tvang, og jeg troer dette saameget mere, som Laugene i mange af de mindre Kjøbstæder, hvor der findes saadanne, kun ere lidet talrige, medens de dog ved deres Laugsforbindelse forhindrer en almindelig Forbindelse mellem Haandværkerne, som kunde være meget nyttig for dem Alle; navnlig med Hensyn til Sygekasser, Understøttelser og andre Goder, som Laugsindretningen yder; thi i saa Henseende virker en Forening jo meget bedre, naar den har en større Udstrækning, end naar den kun har en mindre.

Det andet og væsentligste Punkt, som dette Lovudkast berører, er Spørgsmaalet om, hvorvidt Duellighedsprøven skal vedblive eller ikke. Jeg har tænkt mig, at ved alle de Sag, hvor der hidtil ikke er aflagt Duellighedsprøve, skulde heller ingen saadan indføres, men for alle de Næringsfag, hvor den nu engang er, troer jeg, at man kunde bibeholde den, naar, vel at mærke, den derhen hørende Lovgivning blev underkastet en heel Reform. Det, man meest maa have imod Aflæggelsen af disse Duellighedsprøver, er, at de ere for kostbare og for tidsspildende, men naar de bleve indskrænkede til det mindst Mulige, baade med Hensyn til den Tid, et saadant Arbejde burde medtage, og til den Bekostning, det forøvrigt medførte, seer jeg ingen Fare ved at beholde dem, især naar man vil betragte det som en Dvergangspertode.